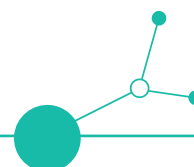

REGIONAL CAMPAIGN CONCEPT

x-Inno Radar - Limburg

Definitieve versie
05 2025

D.1.2.2

Reporting Period 2, Draft: February 2025, Final:
May 2025.

Stebo
(PP8)

Contact person: Esther Vandebroek
Email: esther.vandebroek@stebo.be
Phone: +32 488 816 955

A. Engelse samenvatting

1. Summary in English

Limburg, a rural province in eastern Flanders, Belgium, has undergone several waves of industrial transformation—from coal mining and automotive manufacturing to emerging sectors like cleantech and circular economy. Historically strong in technical and industrial skills, Limburg now faces the challenge of evolving into a resilient, knowledge-based region.

Despite the growth of institutions like UHasselt and PXL, higher education attainment lags behind other Flemish regions. Many companies report skill mismatches, especially in technical fields, ICT, and healthcare. There is an urgent need for transversal and soft skills—such as communication, adaptability, problem-solving, emotional intelligence, and entrepreneurial thinking—to navigate digital and green transitions.

1.1. Key gaps identified through focus groups and surveys include:

- Lack of intuitive decision-making and adaptability
- Weak intergenerational collaboration and emotional intelligence
- Limited pioneering spirit and information processing capabilities
- Rising demand for soft skills due to digitalisation and diversity pressures

Quantitative data confirms these findings: 52% of respondents see skill mismatch as the top regional challenge, while 86% note a growing need for soft skills. The region already offers diverse training models—ranging from formal education and coaching to workplace-based and digital learning—but strategic coordination is needed.

1.2. Overview of the Three Pilot Actions

1.2.1. Cross-Innovation (Focus: Transversal Soft Skills)

Objective: Stimulate interaction between technical and creative professionals to promote creativity, communication, collaboration, and self-reflection in innovation-driven contexts.

Approach: Co-creation in Living Labs, cross-sector workshops, inclusive innovation in social enterprises, and hands-on prototyping.

Example: “Cross-Innovation Days” bring together actors from sectors like glass (e.g. Ciner Glas, GlazenHuis) and cycling/mobility (e.g. Ridley, Bike Valley) to co-develop new solutions.

Partners: Regional SMEs, educational institutions (e.g. PXL, LUCA), and international partners from Austria, Germany, and the Czech Republic.

1.2.2. Level Integration (Focus: Maker Skills)

Objective: Unlock informal innovation capacities from makers, repairers, and circular thinkers, and connect them with formal R&D and innovation infrastructure.

Approach: Hands-on labs, repair cafés, community mapping, and maker-R&D safaris to bridge gaps and make hidden talents visible.

Example: The “Makers Safari” (Feb-March 2026) will tour Limburg’s innovation spaces—from high-tech labs to artisanal workshops—to foster interaction between students, technicians, and entrepreneurs.

Partners: DISKKO (Bewel), Corda Campus, POM Limburg, Bokrijk (Vaklab), Flanders DC, Embuild, Droneport, among others.

1.2.3. Territorial Cooperation (Focus: General Soft Skills)

Objective: Strengthen regional collaboration around skill development to attract talent, prevent brain drain, and build Limburg’s innovation identity.

Approach: Develop regional soft skill networks, promote visibility of providers, and co-create new cooperation formats.

Example: “Connecting the Dots” - an online platform and speed networking event to map and connect soft skill providers in Limburg.

Partners: Local governments, SMEs, start-ups, education providers, and European collaborators from Padua, Linz, and Chemnitz.

1.3. Strategic Aspirations

The overarching goal of x-Inno Radar in Limburg is to create a future-oriented innovation culture where technical know-how is complemented by strong soft skills. With a strong STEM infrastructure and a deep-rooted maker tradition, Limburg is well-positioned to evolve into a more resilient and inclusive industrial region.

Key aspirations include:

- Embedding soft skills into education, business, and regional development policies
- Fostering cross-sectoral collaboration between technical and creative fields
- Making maker and repair skills visible and valued in formal innovation systems
- Building networks that align talent, training, and innovation infrastructures across sectors and borders

x-Inno Radar acts as a strategic lever to position Limburg as a frontrunner in soft skill-driven innovation—regionally embedded, socially inclusive, and globally connected.

B. Inleiding

Limburg, een landelijke provincie in het oosten van Vlaanderen, kent een lange geschiedenis van industriële transformaties. In de vroege twintigste eeuw stond de regio bekend om haar steenkoolmijnen, die uitgroeiden tot motoren van economische groei en migratie. Na de mijnsluitingen verschoof de industriële focus naar de maakindustrie, met bedrijven zoals Ford Genk en ArcelorMittal die decennialang een belangrijke rol speelden in de regionale economie. In de voorbije jaren ondergaat Limburg opnieuw een ingrijpende transitie, richting een meer gediversifieerde, circulaire en kennisgedreven economie.

In deze context vormt het x-Inno Radar een waardevol instrument om inzicht te verwerven in de mate waarin soft skills aanwezig zijn in de regio, en waar er hiaten of ontwikkelkansen liggen. Limburg staat momenteel op een kantelpunt: de technologische en digitale transitie, gecombineerd met maatschappelijke uitdagingen zoals duurzaamheid en inclusie, vereisen een andere set aan competenties. Waar tot voor kort technische vaardigheden (de zogenaamde "hard skills") volstonden, volstaan die nu niet langer. Bedrijven, overheden, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties botsen op de grenzen van louter technologisch vakmanschap.

De nood aan "zachte vaardigheden" - zoals aanpassingsvermogen, probleemoplossend denken, samenwerking, ondernemerschap en creativiteit - wordt steeds groter. Deze soft skills zijn essentieel voor innovatie en veerkracht, niet enkel op bedrijfsniveau, maar ook voor het bredere regionale ontwikkelingsbeleid. Ze liggen op het kruispunt van onderwijs, economie, arbeidsmarkt en regionale strategieën.

Hoewel maker- en technische skills altijd sterk aanwezig waren in Limburg - denk aan de stad Genk, historisch een broedplaats van ingenieurs - bleef de ontwikkeling van soft skills lange tijd achterwege. Dit is mede het gevolg van een historisch zwakkere tertiaire onderwijsstructuur in de regio. Pas recent hebben universiteiten en hogescholen in Limburg het belang van zachte vaardigheden erkend, onder meer via projectmatig leren, co-creatie-initiatieven en ondernemerschapsmodules.

Dit initiatief toont aan dat er potentieel is voor een geïntegreerde aanpak waarbij soft en hard skills elkaar versterken. De boost die nu nodig is, ligt dan ook in het structureel verankeren van soft skills ontwikkeling in de onderwijspraktijk, bedrijfsstrategieën en regionale beleidskeuzes. Enkel zo kan Limburg uitgroeien tot een toekomstbestendige, inclusieve en innovatieve regio binnen het bredere Europese industriële landschap.

C. Regionale analyse - achtergrond en soft skills

2. Socio-economische achtergrond van Limburg (BE)

De provincie Limburg telt ruim 885.000 inwoners (Statbel, 2024) en bevindt zich op een kruispunt van economische omwentelingen. Als voormalige mijnregio heeft Limburg een sterke industriële traditie, die sinds de sluiting van de steenkoolmijnen en de sluiting van Ford Genk (2014) evolueerde richting een meer gespreide economische structuur, met klemtoon op logistiek, maakindustrie, gezondheidszorg en (in opkomst) circulaire economie en cleantech.

2.1. Onderwijsniveau en vaardighedenprofiel

Limburg kende historisch een achterstand op het vlak van hoger onderwijs. Slechts 37,4% van de Limburgse bevolking tussen 25 en 64 jaar beschikt over een diploma hoger onderwijs, tegenover 46,1% in Vlaams-Brabant (Statbel, 2023). Dit verschil weerspiegelt zich ook in het regionale arbeidsmarktprofiel: een relatief hoog aandeel middelgeschoolden, sterke technische vaardigheden, maar minder aanwezigheid van hoger opgeleide kenniswerkers in vergelijking met Vlaanderen als geheel.

Hoewel de oprichting van UHasselt (in 2005 als volwaardige universiteit) bijdroeg tot de opwaardering van het tertiair onderwijsaanbod, blijft de impact ervan op lange termijn beperkt zonder bredere regionale investeringen in levenslang leren en innovatiegerichte opleidingstrajecten.

2.2. Innovatievermogen en R&D-activiteit

Volgens de European Innovation Scoreboard (EIS) valt Vlaanderen onder de groep van sterke innovatoren, maar binnen Vlaanderen vertoont Limburg een gematigder profiel. R&D-uitgaven als percentage van het regionale BBP liggen in Limburg lager dan in kernregio's zoals Leuven of Gent. De regio scoort relatief zwak op private R&D-investeringen, al tonen niches zoals de Health Campus in Diepenbeek, Energyville in Genk en de maakbedrijven op Corda Campus wel potentieel voor groei.

De aanwezigheid van incubatoren, living labs en kennisclusters neemt toe, maar deze ecosystemen slagen er nog onvoldoende in om brede samenwerking tussen KMO's, onderwijsinstellingen en overheid structureel te verankeren.

2.3. Beschikbaarheid van vaardigheden

Limburgse bedrijven signaleren regelmatig knelpunten op de arbeidsmarkt, in het bijzonder voor technisch en hoger geschoold personeel. De VDAB-competentiebarometer toont aan dat sectoren zoals techniek, ICT en zorg moeilijk vacatures ingevuld krijgen. Daarnaast is er een groeiende bewustwording rond het belang van transversale en zachte vaardigheden, vooral in sectoren die te maken hebben met klantgerichtheid, innovatie en duurzaamheid.

Soft skills zoals samenwerking, initiatief nemen, flexibiliteit en probleemoplossend denken blijken zwakker ontwikkeld dan technische vaardigheden, wat duidt op een structurele onevenwichtigheid in het regionale competentieprofiel. Dit vormt een belemmering voor de transitie naar meer wendbare, innovatieve en inclusieve organisaties.

3. Samenvatting en analyse van de Vlaamse RIS3-Strategie

De geactualiseerde Vlaamse Strategie voor Onderzoek en Innovatie in het kader van Slimme Specialisatie (RIS3) 2.0 (2021-2027) richt zich op het benutten van regionale sterktes voor duurzame groei. De belangrijkste speerpunten zijn:

- **Strategische clusters:** Versterking van sectoren zoals life sciences, gezondheid, chemie, logistiek, landbouw, hoogtechnologische productie en slimme industrie.
- **Duurzaamheid en klimaatactie:** Stimuleren van klimaatneutrale en duurzame initiatieven.
- **Digitale transformatie:** Bevorderen van digitalisering als motor voor innovatie.
- **Innovatie-ecosystemen:** Uitbouwen van gespecialiseerde campussen en het bevorderen van samenwerking tussen actoren.
- **Grensoverschrijdende samenwerking:** Versterken van partnerschappen in de Euregio Maas-Rijn.
- **Vaardighedenontwikkeling:** Inzetten op de ontwikkeling van soft skills, transversale vaardigheden en future skills afgestemd op de noden van de industrie.

Hoewel de RIS3-strategie geen specifieke doelstellingen voor Limburg formuleert, sluit de regio nauw aan bij de beleidsprioriteiten, vooral op het vlak van chemie, logistiek en hoogtechnologische maakindustrie.

In de regionale innovatie- en specialisatiestrategie (RIS3) van Vlaanderen wordt het belang van vaardigheden die typisch onder de noemer "soft skills" vallen sterk benadrukt, hoewel deze zelden expliciet als zodanig worden benoemd. In plaats daarvan worden termen zoals crosscutting thematic skills, ondernemerschap, samenwerkingsvermogen en aanpassingsvermogen gebruikt om het belang van deze vaardigheden in innovatie-ecosystemen te onderstrepen. Soft skills krijgen een matige tot hoge prioriteit in de strategie, met bijzondere aandacht voor vaardigheden die innovatie, samenwerking en duurzaamheid ondersteunen.

De motivatie voor het bevorderen van soft skills ligt vooral in het versterken van het innovatievermogen van de regio. Vaardigheden zoals creativiteit, kritisch denken, probleemoplossend vermogen, communicatie en teamwerk zijn onmisbaar om interdisciplinair te kunnen samenwerken en innovatieve oplossingen te ontwikkelen. Daarnaast zijn ook ondernemerschapsvaardigheden, duurzaamheidbewustzijn en interculturele competenties essentieel om in te spelen op veranderende maatschappelijke en economische omstandigheden, en om aansluiting te vinden bij internationale waardeketens.

Concreet worden in de regio verschillende aanpakken gehanteerd om soft skills te ontwikkelen. Zo worden er ondernemerschapseducatieprogramma's gepromoot waarin ook soft skills een centrale rol spelen, worden duurzaamheidstrajecten opgezet waarin samenwerking en communicatie sleutelrollen vervullen, en worden er coöperatieve projecten ondersteund die kennisdeling en multidisciplinaire samenwerking stimuleren. Deze aanpakken zijn in lijn met bredere beleidskaders zoals het Belgisch Nationaal Innovatieplan, EU-regiobeleid en specifieke Vlaamse innovatieprogramma's.

De RIS3-strategie wordt gedragen door een netwerk van strategische onderzoekscentra (zoals IMEC, VITO, VIB en Flanders Make) en speerpuntclusters in sectoren zoals duurzame chemie, agrovoeding en geavanceerde materialen. Samen vormen zij de kern van het Vlaamse innovatie-ecosysteem en dragen zij actief bij aan het versterken van zowel technische als transversale vaardigheden in de regio.

4. Regionaal landschap rond soft skills in Limburg

4.1. Beschikbaarheid van soft skills in Limburg

In Limburg verschilt de beschikbaarheid van soft skills sterk per sector en bevolkingsgroep. Sectoren zoals zorg, logistiek en klantendiensten hechten van oudsher veel belang aan communicatie, samenwerking en klantgerichtheid. Tegelijkertijd groeit het besef dat ook bredere vaardigheden zoals probleemoplossend vermogen, aanpassingsvermogen, en leiderschap cruciaal zijn in de snel veranderende arbeidsmarkt.

Toch zijn er duidelijke verschillen zichtbaar: hoogopgeleide professionals beschikken vaker over deze vaardigheden, terwijl laaggeschoolde werknemers extra ondersteuning nodig hebben om te voldoen aan de verwachtingen van de moderne werkomgeving. Vooral in een regio in transitie, zoals Limburg, is het versterken van deze competenties essentieel om economische veerkracht en inclusieve groei te realiseren.

4.1.1. Belangrijke actoren en doelgroepen

De ontwikkeling van soft skills in Limburg wordt ondersteund door een waaier aan actoren, gaande van onderwijsinstellingen tot overheidsdiensten en bedrijven:

- Onderwijsinstellingen zoals Hogeschool PXL en UCLL integreren steeds vaker soft skills in hun curricula via projectmatig onderwijs, reflectieopdrachten en interdisciplinaire samenwerking.
- De VDAB, de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling, organiseert gerichte trainingen voor werkzoekenden en mensen in transitie.
- Private opleidingsverstrekkers en sectorfondsen bieden trajecten op maat aan voor ondernemingen.
- Werkgevers zetten ook in op interne opleidingen en coaching, vooral gericht op jongeren, langdurig werkzoekenden, anderstaligen en zij-instromers.

4.1.2. Bestaande netwerken en samenwerkingen

Limburg beschikt over een dynamisch ecosysteem van samenwerkingen voor de ontwikkeling van vaardigheden:

- Publiek-private partnerschappen, zoals die tussen lokale bedrijven en onderwijsinstellingen, helpen opleidingen af te stemmen op actuele arbeidsmarktbehoeften.
- POM Limburg speelt een coördinerende rol in projecten rond kennisdeling en competentieontwikkeling.
- Europees gefinancierde programma's, zoals Interreg en ESF, stimuleren grensoverschrijdende kennisuitwisseling en innovatie in opleidingsvormen.

Deze netwerken versterken de wendbaarheid van de regio en zorgen ervoor dat soft skills ontwikkeling een structurele plaats krijgt binnen regionale strategieën.

4.1.3. Opleidingsvormen en methodieken

Er bestaat een breed aanbod aan opleidingsformats voor soft skills in Limburg:

- Formele trajecten binnen secundair en hoger onderwijs.
- Werkplekleren, stages en projectmatig leren.
- Workshops, coaching en mentoring, vaak in samenwerking met sociale economie of KMO's.
- Digitale leeromgevingen en blended learning, wat flexibiliteit biedt aan diverse doelgroepen.
- Ervaringsleren, met nadruk op reflectie en persoonlijke groei.

Deze diversiteit zorgt ervoor dat opleidingstrajecten kunnen inspelen op uiteenlopende leerbehoeften en levensomstandigheden.

4.2. Regionale hiaten en behoeften

4.2.1. Inzichten uit de focusgroep

Uit de **focusgroep gesprekken** blijkt dat Limburg nood heeft aan een diepgaandere integratie van bepaalde cruciale soft skills in onderwijs, werkplekken en beleidsvisies. Enkele opvallende lacunes die herhaaldelijk naar voren kwamen:

- **Intuïtief handelen:** Ruimte om beslissingen te nemen op basis van ervaring en gevoel ontbreekt vaak in sterk proceduregerichte omgevingen.
- **Aanpassingsvermogen:** Vooral in het kader van jobrotatie, functiewijzigingen en duurzame inzetbaarheid.
- **Intergenerationele samenwerking:** Het benutten van de sterktes van verschillende leeftijdsgroepen verloopt niet vanzelfsprekend.
- **Emotionele intelligentie:** Bevestigd door studies zoals die van HIVA, blijkt dit een essentiële maar onderontwikkelde competentie.
- **Pioniersgeest en visionair denken:** Vooral in maakindustrie en start-ups is er nood aan medewerkers die buiten bestaande kaders durven denken.
- **Ondernemendheid:** Niet enkel als economische vaardigheid, maar ook als levenshouding (pro-activiteit, initiatief nemen).
- **Nieuwsgierigheid:** Een natuurlijke houding bij kinderen, maar vaak onderdrukt in klassieke onderwijsvormen of routinematig werk.
- **Informatieverwerking:** In een wereld met overvloedige informatie is de vaardigheid om informatie te zoeken, beoordelen, filteren en toepassen belangrijker dan memorisatie.

4.2.2. Aanvullende inzichten uit de experten enquête (België)

De Belgische resultaten van de experten enquête bevestigen en versterken deze bevindingen en leveren aanvullende kwantitatieve onderbouw:

- **Mismatch tussen vaardigheden en werkvereisten** werd door **52% van de respondenten** aangeduid als de belangrijkste regionale uitdaging. Dit wijst op een structureel probleem in afstemming tussen arbeidsmarkt en competentieontwikkeling.
- **Diversiteit van de arbeidsmarkt** en het tempo van **digitalisering** werden elk door **45%** van de deelnemers genoemd als tweede meest urgente uitdagingen. Dit reflecteert enerzijds de multiculturele realiteit van België, en anderzijds de nood aan inclusieve digitale transformatie.
- Maar liefst **86% van de respondenten** gaf aan dat de **vraag naar soft skills toeneemt of sterk toeneemt** als gevolg van de digitale en groene transformatie. Dit wijst op een breed bewustzijn van veranderende werkvereisten.
- **Communicatie en kritisch denken** werden het vaakst genoemd als meest nodige soft skills (elk 10 keer), gevolgd door **aanpassingsvermogen en strategisch denken** (elk 9 keer), wat wijst op een evenwichtige mix van interpersoonlijke en cognitieve vaardigheden.
- **Welzijn op de werkvloer** (22 vermeldingen) en **aanpassingsvermogen** aan verandering (21 vermeldingen) sprongen eruit als meest gewenste resultaten van soft-skillsontwikkeling. Dit legt de nadruk op een meer mensgerichte benadering van werk.
- Qua actoren worden **middelbare scholen** en **centra voor volwassenenonderwijs** (beide 21 vermeldingen), samen met **universiteiten** (19 vermeldingen), als belangrijkste aanbieders van soft skills-ontwikkeling beschouwd, wat het sterke formele onderwijsmodel in België bevestigt.
- Wat betreft huidige sterktes, scoren **probleemoplossend vermogen** en **communicatie** elk 3.14/4.0, gevolgd door **samenwerking** met 3.10/4.0. Dit duidt op een stevige basis van fundamentele werkplekvaardigheden.
- Daarentegen scoren iteratief design thinking (1.90/4.0) en risicobereidheid (2.10/4.0) het laagst, wat wijst op belangrijke groeikansen in innovatiegerichte competenties.

Bron: Final_expert_survey_entries.csv, analysedatum: 30 maart 2025

Deze resultaten onderstrepen niet alleen de hiaten die al in de focusgroepen aan bod kwamen, maar leggen ook een duidelijke link tussen maatschappelijke veranderingen (zoals digitalisering en diversiteit) en de nood aan toekomstgerichte soft skills. De regio Limburg kan hierop inspelen via gerichte strategieën voor skills-ontwikkeling, levenslang leren en innovatieve leeromgevingen.

4.3. Regionale goede parktijken

4.3.1. BOOT - Operator Assistance Technology in KMO's

Locatie: Vlaanderen

Doelgroep: Medewerkers van KMO's in technische functies

Het ESF-project BOOT, ontstaan vanuit het SALK-innovatieprogramma, focust op het gebruik van Operator Assistance Technology (OAT) om technische jobs werkbaarder en toegankelijker te maken. Met partners zoals Flanders Make, VUB, HIVA/KULeuven, VDAB en T2 Campus, realiseert BOOT onder meer:

- Bewel (Limburg): Gebruik van smart glasses en augmented reality om technische teams efficiënter te laten werken.
- Buseloc (Peer): Digitale werkinstructies voor Oekraïense medewerkers, gericht op taakverbreding en rotatie.
- Samenwerking met UHasselt: Onderzoek naar technostress en ergonomische werkplekinrichting.

4.3.2. Build Your Future

Locatie: Genk

Doelgroep: Werkloze jongeren (18-30 jaar)

Build Your Future is een intensief 16-wekenprogramma dat opleiding, coaching en werkplekleren combineert voor jongeren zonder job. Het project herdenkt bestaande functies in de bouwsector en ontwikkelt sectoroverschrijdende opleidingsprofielen. Partners: VDAB, Stebo, PXL en lokale bedrijven.

4.3.3. DISKKO-theek

Locatie: Limburg

Doelgroep: Medewerkers bij Bewel (maatwerkbedrijf)

De DISKKO-theek integreert soft én hard skills in de opleiding van medewerkers via zes kerncompetenties:

- Discipline
- Integriteit
- Samenwerking
- Kwaliteit
- Klantgerichtheid
- Ontwikkeling

Nieuwe medewerkers krijgen ondersteuning van monitors, wat zorgt voor betere integratie en retentie. Het project biedt gestructureerde leeromgevingen en tools voor continue competentieontwikkeling.

D. Regionale piloot ambities

In het kader van de pilootfase zetten we in op drie strategische sporen die elkaar versterken: **Cross-Innovatie**, **Niveaus verbinden**, en **Territoriale samenwerking**. We beogen een dynamisch leer- en innovatietraject waarin creatieve denkers, technische experts en ondernemende doeners elkaar vinden rond gedeelde uitdagingen.

5. Cross-Innovatie (focus: transversale vaardigheden)

Versterken van transversale soft skills en sectoroverschrijdende inspiratie in industriële regio's

5.1. Doelstelling

In industriële regio's wordt het potentieel van samenwerking en kruisbestuiving tussen soft skills en technische vaardigheden nog onvoldoende benut, wat innovatie belemmert. x-Inno Radar speelt in op deze tekortkoming.

5.2. Aanpak

Creatieve trainingen voor het introduceren van transversale vaardigheden.

Soft skills zoals creativiteit, communicatie, samenwerking en zelfreflectie worden ingebracht in technisch-georiënteerde economische en administratieve omgevingen.

We richten een experimenteerruimte in - een Living Lab - waarin creatieve professionals en technische experts samenwerken aan maatschappelijke en technologische uitdagingen. Zo stimuleren we kruisbestuiving en ontwikkelen we innovatieve oplossingen op het snijvlak van technologie en creativiteit.

Samen met de projectpartners in Tsjechië, Duitsland en Oostenrijk co-creëren, organiseren en testen we trainingsprogramma's en ontmoetingsplatformen.

5.3. Doelgroepen

Deze pilot is gericht op het versterken van competenties bij:

- kmo's (uit de industriële en creatieve sector)
- onderzoeksinstellingen
- overheden en administraties
- BSO's

5.4. Voorbeelden van activiteiten

- Living Labs: co-creatiesessies rond realistische uitdagingen op locaties zoals Thor Park, T2 Campus en Energyville.
- Cross-sectorale workshops: creatieve en technische profielen leren van elkaars expertise.
- Showcases & netwerkevents: inspirerende voorbeelden tonen zoals SOLTECH.
- Inclusieve innovatie: digitale technologie inzetten in de sociale economie (bv. BEWEL).
- Prototyping & experiment: interdisciplinaire teams ontwikkelen en testen nieuwe ideeën.

5.5. Pilotidee: Cross-innovatie dagen of co-working dagen (Q1 2026)

Doel: Creatieve makers en bedrijven samenbrengen rond gedeelde sectorale uitdagingen. Enkele voorbeelden van mogelijke sectoren / pistes:

Sector 1: Glasindustrie

In Noord-Limburg, vooral in Lommel, ontstond in de 19e eeuw een bloeiende glasindustrie dankzij de ontdekking van zuiver kwartszand, ideaal voor glasproductie. Rond 1870 openden de eerste glasfabrieken en groeide Lommel uit tot een belangrijk glascentrum in Europa. In 2007 werd het GlazenHuis opgericht als Vlaams centrum voor hedendaagse glaskunst, met tentoonstellingen, workshops en een ambachtelijk glasatelier. In 2025 start een grootschalige verbouwing van het GlazenHuis, inclusief uitbreiding van het atelier en een nieuwe glaskunstopleiding met Hogeschool PXL. Mogelijke partners: Ciner Glas, Profel, Studio Art Glas

Sector 2: Fiets & mobiliteit

Limburg profileert zich als fietsprovincie dankzij een uitgebreid fietsroutenetwerk en een sterk recreatief toerisme. Tegelijk groeit de Fiets & Mobiliteit-sector met innovatieve spelers zoals Ridley en Norta. Elektrische fietsen winnen terrein en stimuleren dagelijks fietsgebruik en duurzame mobiliteit. Circulaire initiatieven zoals fietsbibs, repair cafés en lokale herstellende versterken het lokale ecosysteem. Deze evoluties bieden Limburg kansen om fietsinnovatie, circulaire economie en lokale bedrijvigheid met elkaar te verbinden.

Daarnaast speelt **Bike Valley** in Beringen een sleutelrol als innovatiehub voor de fietsindustrie, waar bedrijven, onderzoekers en startups samenwerken rond testing, aerodynamica, materiaalontwikkeling en duurzame mobiliteit.

6. Kruisbestuiving (focus: makersvaardigheden)

Integratie van makersvaardigheden in het innovatie-ecosysteem van industriële regio's

6.1. Doelstelling

Industriële regio's zijn van oudsher broedplaatsen voor makers, techneuten, herstellende, autodidacten en creatieve doeners. Deze gemeenschappen beschikken over een unieke set soft skills zoals improvisatie, experimenterend leren, werken met beperkte middelen en samenwerking via informele netwerken. Toch blijft hun waarde vaak onzichtbaar en onvoldoende ingebed in het formele innovatie-ecosysteem.

Met deze pilot willen we die verborgen competenties naar boven halen, verbinden met bestaande infrastructuur en stimuleren tot samenwerking binnen Limburg. We zetten in op laagdrempelige innovatie en maken tegelijk slim gebruik van wat er al is.

6.2. Aanpak

"Garages meet R&D" - Formats waarin de typische innovatievaardigheden van makers zichtbaar worden, via tentoonstellingen, pitchmomenten, studietours, en uitwisselingsworkshops.

Samen met de projectpartners in Duitsland (Chemnitz) en Oostenrijk (Linz) co-creëren en testen we nieuwe ontmoetings- en presentatieformats, inclusief ondersteuningstrajecten.

6.3. Doelgroepen

Deze pilot richt zich op het versterken van vaardigheden en samenwerking bij:

- Makers, herstellende, circulaire denkers, kleine ondernemers
- R&D-afdelingen en technologische kmo's
- Initiatieven in hergebruik en circulaire economie (bv. Alternatief vzw, kringloopwinkels)
- Maatwerkbedrijven en bedrijven in de bouw en duurzaamheid
- Onderzoeksinstituten
- BSO's

6.4. Voorbeelden van activiteiten

- Makers- & repair safari: verkenning langs innovatieve maak- en herstelinitiatieven in Limburg
- Hands-on labs: workshops rond circulair bouwen, hersteltechnieken en prototyping
- Community mapping: Identificatie en zichtbaarheid van relevante locaties, partners en netwerken
- Circulair bouwen: koppeling met Bouwcampus en andere praktijkgerichte bouwinitiatieven

6.5. Pilootidee - Makers Safari (februari/maart 2026)

Een eendaagse bustour doorheen Limburg waarbij een diverse groep makers, studenten, technici en R&D-experts op ontdekking gaat.

Deelnemers bezoeken innovatieplekken - van hightech labs tot ambachtelijke ateliers - met ruimte voor pitches, speeddates en uitwisseling onderweg.

Mogelijke haltes, deelnemers en/of partners:

- DISKKO (BEWEL): innovatieve werkvoorbereiding op maat
- Corda Campus: technologie & ondernemerschap
- LSU: sociale innovatie
- Bokrijk: ambacht en circulair denken, VAKLAB Bokrijk
- Thomas More / Ecobuild: duurzaam bouwen
- LUCA School of Arts: creatieve maakcultuur
- Flanders DC / VAKLAB: design & vakmanschap
- Pitch Please & StartMinds: studentenondernemerschap
- Diverse R&D-afdelingen van bedrijven
- POM Limburg: mogelijke coördinator van de tour
- T2 Campus: technologische incubator
- Energyville
- Ebema
- Droneport
- Embuild

7. Territoriale samenwerking (focus: algemene soft skills)

Verbeteren van vaardigheidsontwikkeling in industriële regio's via territoriale samenwerking

7.1. Doelstelling

Industriële regio's buiten de grootstedelijke centra beschikken vaak over beperkte middelen en netwerken om werk te maken van duurzame vaardigheidsontwikkeling. Met deze pilootactie wil x-Inno nieuwe vormen van samenwerking testen die territoriaal verankerd zijn. Het doel is om structurele partnerschappen en kennisdeling rond soft skills op te bouwen, als een ingebed mechanisme om systemische tekorten op te vangen.

We versterken de regionale samenwerking om talent aan te trekken, braindrain te voorkomen en Limburg sterker te positioneren als innovatieve regio. Geïnspireerd door voorbeelden als Leuven MindGate bouwen we aan een netwerk dat ondernemerschap, innovatie en Limburgse identiteit in de kijker zet.

7.2. Aanpak

De kern van deze piloot ligt in het opzetten van regionale skills netwerken, gericht op:

- Versterken van samenwerking binnen functionele regio's (bijv. Genk, Pelt);
- Vergroten van zichtbaarheid van soft skills-aanbieders (zoals KMO's, NGO's, onderwijsinstellingen);
- Ontwikkelen van gezamenlijke acties via webcampagnes, netwerkdagen en digitale platformen.

Samen met partners uit Italië (Padova), Oostenrijk (Linz) en Duitsland (Chemnitz) ontwerpen, ontwikkelen en testen we verbeterde en/of nieuwe vormen van samenwerking.

7.3. Doelgroepen

- Groeigerichte bedrijven en start-ups in Limburg
- Investeerders, financiers en strategische partners
- Jong talent en ervaren professionals
- Onderwijs- en kennisinstellingen
- Beleidsmakers en economische actoren

7.4. Voorbeelden van activiteiten

- **Netwerk- en kennisavonden:** Lokale spelers verbinden rond innovatie (laagdrempelig: locatie, drank en uitnodigingen regelen).
- **Sterktes van Limburg in de kijker:** Talent, cases en bedrijven promoten om investeringen aan te trekken.
- **Talentprogramma's:** Jongeren en studenten verbinden met lokale werkgevers om braindrain te beperken.
- **Grensoverschrijdende samenwerking:** Partnerschappen met internationale hubs en INTERREG-regio's verkennen.
- **Limburgse mindset versterken:** Samenwerking als DNA profileren om een sterk regionaal ecosysteem te bouwen.

7.5. Pilotidee - Connecting the dots

Een online platform ontwikkelen dat aanbieders van soft skill-trainingen in kaart brengt per regio, al dan niet in combinatie met een netwerkevent met speeddate-formule om directe samenwerking te stimuleren.

E. Regionale strategische ambities

8. Ambities

Met **x-Inno Radar** wil Limburg zijn sterke industriële en technische fundamenteën verbreden naar een toekomstgerichte innovatiecultuur waarin ook **soft skills** centraal staan. De bredere strategische ambitie is om een dynamisch leer- en innovatielandschap te creëren waarin technische expertise, creativiteit en samenwerking samenkomen. Limburg beschikt over een uitstekende STEM-infrastructuur en een levendige maakcultuur, maar de groeiende diensteneconomie en de opkomst van kmo's vereisen ook vaardigheden zoals **communicatie, samenwerking, creatief denken en flexibiliteit**. x-Inno Radar speelt in op deze structurele nood.

8.1. Betrokken actoren en partners

De realisatie van deze ambitie gebeurt niet alleen. Het is een co-creatief proces met uiteenlopende actoren:

- **Kmo's** uit zowel de technische als creatieve sectoren
- **Onderwijsinstellingen** zoals UHasselt, PXL, T2 Campus en LUCA School of Arts
- **Overheden en beleidsorganen**, o.a. POM Limburg
- **Maatwerkbedrijven en sociale economie**
- **Internationale partners** uit Duitsland, Oostenrijk, Tsjechië en Italië
We betrekken ook jongeren, makers, R&D-experts en ondernemers om kennisuitwisseling en innovatie te stimuleren.

8.2. Pilotacties

x-Inno Radar wordt opgebouwd rond drie strategische pilotacties:

1. **Cross-Innovatie:** Richt zich op het versterken van **transversale soft skills** zoals creativiteit, samenwerking en communicatie. Tijdens cross-innovatie of co-working dagen brengen we technische en creatieve profielen samen rond maatschappelijke uitdagingen (bv. in sectoren zoals glasindustrie en fietsmobiliteit).
2. **Kruisbestuiving:** Legt de focus op de **vaardigheden van makers, herstellende en circulaire denkers**. Deze vaak informele innovatiecapaciteiten worden zichtbaarder gemaakt via een safari en pitchmomenten met R&D.
3. **Territoriale samenwerking:** Ontwikkelt nieuwe vormen van samenwerking op regionaal niveau om soft skills structureel te verankeren. Denk aan het opzetten van **skills-netwerken, online platformen en netwerkevents**.

x-Inno Radar vormt zo een strategische hefboom om Limburg toekomstbestendig te maken, met **soft skills als fundament** voor duurzame innovatie en inclusieve groei.

F. Context van x-Inno Radar

Vandaag de dag staan industriële regio's bekend om hun geavanceerde hard skills. Momenteel ondergaan deze regio's echter een ingrijpende transformatie van hun economische en sociale fundamente, onder druk van mondiale economische trends, politieke eisen en structurele nadelen. Om deze transitie succesvol te doorlopen, zijn aanvullende **soft skills** nodig, zoals creativiteit, samenwerking, wendbaarheid en innovatievermogen.

x-Inno Radar verkent, bevordert en integreert daarom relevante soft skills in industriële omgevingen. Het project verhoogt het bewustzijn rond deze vaardigheden en verbetert hun beschikbaarheid.

Concreet richt het project zich op:

1. Het versterken van **transversale soft skills** bij belangrijke innovatieactoren zoals kmo's, onderzoeksinstellingen en organisaties die bedrijven ondersteunen;
2. Het promoten van **plaatsgebonden soft skills** bij makers;
3. Het herontdekken van de **pioniersgeest** binnen industriële samenlevingen;
4. Het opzetten van **netwerken voor territoriale samenwerking** rond soft skills.

De partners hanteren een **gezamenlijke gestructureerde aanpak**. Deze start met een analyse van het regionale soft-skillslandschap. Op basis daarvan worden pilootactiviteiten ontwikkeld. De resultaten van deze pilots vloeien vervolgens door naar regionale soft-skills strategieën en transnationale beleidsaanbevelingen.

x-Inno Radar is een initiatief van **Interreg Central Europe** en wordt gedragen door een sterk Europees partnerschap van **acht niet-metropolitane industriële regio's**, een **denktank** en een **wetenschappelijk instituut**.

Blijf op de hoogte via:

<https://stebo.be/partners/projecten-realisaties/x-inno-radar/>

www.x-inno-radar.eu

Facebook: www.facebook.com/xinnoradar

LinkedIn: www.linkedin.com/company/x-inno-radar

Disclaimer

This publication has been developed within the x-Inno Radar project, supported by the Interreg CENTRAL EUROPE Programme with co-financing from the European Union. Its content is the sole responsibility of the authors and the project partnership and does not necessarily reflect the views or positions of the Interreg CENTRAL EUROPE Programme, its programme bodies or the European Union. Neither the programme authorities nor the European Union can be held responsible for any use that may be made of the information contained herein.